

Tekintetes első Alispán, és Táblabíró Urak, érdemes Országgyűlési Követjeink! Tekintetes Uraságtoknak több rendű Országgyűlési tárgyakat érdeklő jelentéseik következésül az Urbariom iránt tisztelt Uraságtokat pótolólag oda utasítjuk, hogy minden munkálatjaiknak kitűzött céljaul vevén öseink vér áldozatjaival kivívott 's nyolcz századok vészei között dicsően fenálló nemesi szabad alkotmányunk sarkalatos törvényeinek Szent fentartását az adózó nép állapotját olly valódi engedvényekkel javítani iparkodjanak, mellyek mostani suljain jelesen könnyítsenek a' nélkül hogy az adózókat rögtöni felesleges szabadságaikkal leendő vissza élésekre bírassák, vagy velek a' Fejedelem, Hon, és földes Úr iránti kötelesegeiket 's viszonyaikat elfelejtessék. Melly elvekhez fogvást rendületlen alapul vevén köz akarattunkkal már elhatározott telektulajdon és haszonvételi szabad adás-vevés megtagadását f. é. Február 5kén utasításul küldött Urbariom iránti észrevételeinkhez következőket toldjuk, jelesen:

Az Országos Munkálat szabad költözésről értekező I. czikjéhez a' jobbágy igazainak fentartására azt adjuk hozzá: hogy a' jobbágyi teleknek az 1ső rész 4odik czímjének értelmekint nemes telekre változtatásakor, és a' földes Urral teendő csere idejében, az igazságos és törvényes becsültetés fentartatván; az elűzés vagy szabad költözés esetekor, — mellynek azonban mindig törvényes bizonyság, és tisztí ügyvéd jelenlétében kell megtörténni, — szabad legyen ugyan a' jobbágy-nak épületeit legtöbbet ígérőnek áltengedni, de a' jobbágy által mívelt Úr földjén tett, más akár minemű javításoknak, fentebbi becsüje ekkor-is fenmaradjon, a' pénz számlálása pedig a' fenírt megyei tisztviselők előtt történjen.

Ugy szinte a' II. cziknek 1 — 7dik Kiküldöttségünk véleményekint - is helyben hagyott szakaszait ezen óvással: „menyire tudniillik azok a' birtok tulajdon, és haszonvételi szabad adás-vevés megtagadásával nem ellenzők“ helyben hagyjuk.

Mi pedig a' legelőnek III. czik. 3dik szakaszában javaslott földes Úr, és jobbágy közti felosztását 's elkülömböztetését illeti, mivel ezen ügy iránt Urbariomi tárgyban munkáló Kiküldöttségünk a' Kereskedésre hívatkozna, ebben pedig az eziránti elvek elégségesen kifejtve nem volnának, ámbár ezen legelő - külömböztetés főkép' közbirto-

tokosságban leendő kivitelének súlyos nehézségei derülten kitetszenek, ha még-is azt némelly Uradalmak vagy közbirtokosok akarnák 's lehetségesnek tartanák, minekutánna az Országos munkálatban előkerülő eziránti idomzat nagyságáru teljesen meggyőződnenk, sőt annak felével is magunkat terheltteknek vélnők, tisztelt Uraságtoknak meghagyjuk, hogy ezen tárgy előkerültekor az érintett idomzatot meggyénk helyeinek osztályjaira alkalmazni, és lehetőségik kevesíteni törekedjenek; minden esetre pedig az eziránti Országos elvekről, e tárgynak akkor adandó utasításunkban redőtlenebre fejte végett, Minket jó eleve tudósítani kötelesek legyenek.

Továbbá a' kilenczedről értekező IV. czik. 2dik szakaszához, a' tizedről szóló cikkely hasonlatosságáru, ezen záradékot: „a' divatos szerződések 's egyezések fenmaradván,” hozzáadtuk;

Nem külömben a' szakmányok iránti szerződéseket ezután is meghagyatni, —

Minthogy pedig a' szakmányok évenkénti feleslegezése a' jobbagyok tetemes terheltetésére szolgálna a' fentebbi czik. 12dik szakaszához azt: hogy a' felesleg munka teljesen megszüntessék, hozzá tétetni akarjuk.

A' VI. czik 6dik szakaszához hozzáadjuk, hogy minden helység bíroi - 's árvai számadásait a' földes Úr járási Főszolgabíro, Eskütt, és tiszti Ügyvéd jelenlétében évenként átvizgáltassa, és e' rendelés elmulasztóit a' Szolgabíro Vármegyének bejelenteni köteles legyen.

Tisztelt Uraságtoknak f. é. böjtelő hava 19kén költ jelentések-ből értésünkre esvén az: hogy az Urbáriomi munkába egy különös, a' nemtelennek személyes bátorságot biztosító törvény cikkelyt alkotni számos Követek kívánnának; ámbár készek vagyunk ugyan elismerni, hogy azon emberbarátink - 's polgártársainkat, kiknek az alacsony születésen kívül e' tárgyban egyéb vétkek nincsen korlátlan önkénynek feláldozni — hogy azokat, kik a' személy - 's becsület - bátorságnak üdvös malasztjában leendő részesülés végett polgári társaságba egyesültek igazságos kívánatjoktul, sőt követelésektől megfosztani természeti 's emberi törvényekkel ellenző legyen, mivel mindazonáltal 1790/1: 35, és 1792: 12 törvény cikkek tartalmai az adózók személyes és becsületi bátorságát eléggé biztosítanak, ezeknek, azon megtoldással: hogy a' nemtelen személyes és becsületi sérelmeit — földes Urat kivéven — más akár kin ön-keresetjével követelhesse, és minden akár urbarialis, akár polgári Úri széken jelenlévő Szolgabíro Eskütt és tiszti Ügyvéd szavazással bírjanak, 's az Úri szék ítéletének végre-hajtása annak törvény szék előtti megvizsgálásaig halasztassék — szigorú pártolását tisztelt Uraságtoknak köteleségül tesszük; koránt sem akarván egyéb felesleges 's az adózó jobb léte előmozdítását nem eszközözendő engedvényekre fakadni, annál-is inkább hogy minden magyar Nemes tulajdona a' Nagylelkűség, ha némelly földes Urat nem kiszt-

KNY-19-01795

kiszt-is jobbágyait atyáskodó szeretettel éltetni, de az adózó személye 's becsülete önkényes Megsértésének bizonyosan szilárd gátul szolgáland.

Mi pedig f. é. és hónap 12kén költ tudosításban érintett kezdeményt illeti; bár Mi f. hónap 4kén adott pótló utasításunknál fogvást, sajnosan vettük is a' vallási vitákat, vágyva ohajtván mindazonáltal külön vallásu polgártársink 's atyánkfiái között a' kölcsönös szeretetet, bizodalmat, és egyeséget örök időkre meg állapítani, a' most említett utasításban minden 1790/1: 26 törvény elleni sérelmek 's nehézségek felvételét nem ellenzettök; annál szomorubb érzettel vevénk tehát azon hírt, hogy a' Fő-Rendek táblája ámbár véleményönkhez szítván utasításunkkal egyetértene, még is egy Országos ülésben megalapított üzenetet Kiküldöttségre utasítván mintegy titkos törekvéssel a' Nemes Rendek táblájának kezdeményi jogát veszélyeztetné; mellynél fogvást tisztelt Uraságtoknak meghagyjuk: hogy e' jeles jognak egyedül a' Nemesei táblánál — melly nem egyeseknek, de az egész Hazának képviselője, — örök fenmaradását férjfiui álhatatossággal pártolván, annak a' Fő-Rendek táblájához leendő áltszármazását, és az Országos ülésben megalapított tárgyaknak Kiküldöttségre utasíttatások általi lealacsonyítását bár milly tetemes áldozatokkal gátolni iparkodjanak; sőt a' jelen esetben mindaddig míg a' Fő-Rendek a' Nemesei táblának kérdéses üzenetjét pontonkinti válaszaikra nem méltatják, kezdett munkálatik folytatását a' Nemes Rendek táblájánál sürgezzék ugyan, de más üzeneteknek a' Fő-Rendi táblához teendő átküldését férjfiian ellenezzék, a' kivánt Kiküldöttség kinevezésének, és abban leendő részesülésöknek ellen mondván, annak törvényességét ne ismerjék el. — A' kezdeményről lévén azonban a' szó, nem tartjuk feleslegesnek tisztelt Uraságtokat emlékeztetni, hogy a' Nemesei tábla Követjének sem szabad más tárgyakat kezdeni, csak mellyeknek indítványát Küldői kötelességeül tevék. Egyébiránt a' fentebbi üzenetnek a' Fő-Rendek táblájátul illő észrevételekkel leendő vissza küldetésekor tisztelt Uraságtok elmellőzván, fenidézett pótló utasításunk tartalmait szerínt, minden vallási uj kívánatokat, az ágostai 's helvetziai vallásu Atyánkfiái sérelmeit 's nehézségeit mi hamarébb össze szedni törekedjenek.

Mivel pedig 40 évek alatt vágyva várt mostani Országgyűlésnek fő pályája a' Rendszeres Munkák vizsgálása lenne, tisztelt Uraságtok e' célhoz szorgalmatosan haladván, nem a' jelen Országgyűlés eloszlatásáru, de jövő boldogságunk és jobb létünk — mellyeket tisztelt Uraságtok hon- és igazság szeretetökre 's elismert ügyességökre bízunk — alapításának szentelve iparjokat, honosaink e' beli várakozásainak teljesültéről tanácskozzanak, és a' jelen Országgyűlésnek, mellynek sikerét három hónap lefolyta alatt se tapasztaltuk, siettetését szívökre vegyék.

Királyi Felségünk honunkban leendő lakása iránt tisztelt Uraságtok nem csak eziránti törvényeinkhez ragaszkodjanak, de annak

idejében alázatos jobbágyi tisztelettel is oda fordítsák minden erejüket: hogy Felséges Királyunk azon Nemzetet, melly fenséges Házához három század dühös viharjai közt tántoríthatlan hűségét bebizonyította; melly a' fenséges Ausztriai Ház Országlási örökségét, és szerződését Europa daczára kivívta, melly Királyának a' jelen ivadékba is élettél halállal áldozni kész, itteni személyes jelenlétével megvigasztalni kegyeskedjen; hogy derüljön végre azon nap honunk egére, mellybe a' Magyar koronás Fejedelmének jobbágyi alázattal, 's férjfiui hűséggel nem hazája határin tul, de édes honja keblében hodulhasson.

Ide csatoljuk .f. és .ff. alatt erdélyi belső Szolnok, és Torda Vármegyéknek, ugy szinte .fff. alatt két csík, Gyergyó és Kászon székelly székeknek atyafiságos levelezéseket mint Erdélynek honunkkal ohajtva várt egyesülésének újabb tanuit, meghagyván egyszer'smind tisztelt Uraságtoknak, hogy a' két testvér Haza e' forró vágyának minél előbbi csillapításául gondoskodni, 's Erdély Rendeinek, jelesül pedig ide rekesztett .ff. alatti levél tartalmaikint, már Posonban jelenlévő Torda megye Követjeinek, Országgyűlési tanácskozásainkban leendő mi hamarébbi részesülését hathatósan kieszközölni teljes iparral törekedvén, Minket e' tárgyban tett előmenetekről szorgalmasan értesíteni el ne mulasszanak; voltaképp meggyőződven arról hogy e' tárgyi kívánságunk csak akkor érik el ohajtott céljokat, ha magyar Hazánk Követjeinek deli disz-sorain, testvér erdély Honunk Küldöttei-is tündöklendenek.

Egyébiránt midőn f. é. Január 4kén adott utasításunkban érintett napi-díjak iránt feleletjüket várnánk, 's a' t. Költ 1833. évi böjtmás hava 16dik napján Nyitra felső Városban tartott Köz-Gyűlésünkből.
